
Suurten ja keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2016

Taustatilaisuus medialle 30.5.2017

Teija Mikkola erityisasiantuntija

Esityksen sisältö

- Mitä ja miten tutkittu?
- Keskeisiä tuloksia
 - » Ikävakioidut kustannukset
 - » Tarvevakioidut kustannukset
 - » Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon kustannukset

Mitä ja miten tutkittu?

Käytännössä tutkittu

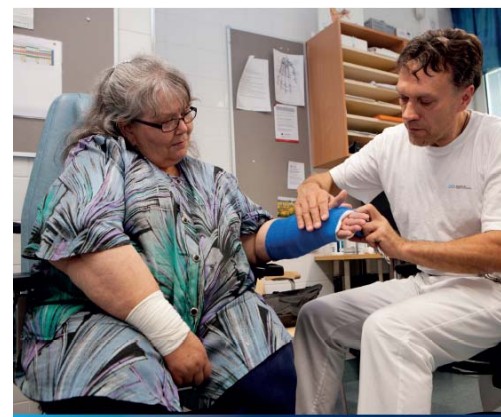
- Kuinka paljon kullakin kunnalla on kulunut rahaa sosiaali- ja terveystoimeen
- Kustannukset lasketaan **ikävakioituina** kokonaisuudessaan ja toimintamuodoittain bruttona
- Erikoissairaanhoito vertailussa nettona
- Palvelujen kustannusten, ei laadun vertailua

Tiedot kerätty verkostotyönä

Suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset vuonna 2016

Espoo, Helsinki, Jyväskylä, Kouvola, Kuopio,
Lahti, Oulu, Pori, Tampere, Turku, Vantaa

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2016

Järvenpää, Kaarina, Kalnua, Kaunialainen, Keräva,
Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mustjoki,
Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Saarikka, Salo, Sipoo,
Tuusula

Ikävakiointi

- Poistetaan kuntien ikärakenteen erilaisuuden vaikutus kustannuksiin.
- Millä tasolla kustannukset olisivat, jos vertailtavien kuntien ikärakenne olisi sama kuin valitussa vakioväestössä?
- Erilaiset vakiointipohjat suurten ja keskisuurten raporteissa.
- Suora ikävakiointi: luvut ovat ikäryhmittäisten lukujen painotettuja keskiarvoja.

Taulukko 1. Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset ikäryhmän asukasta kohden keskiuurissa kunnissa vuonna 2016

	Ikäryhmä (vuotiaat)								Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+			
ERIKOISSAIRAANHOITO	876	630	949	1 290	1 987	2 668	2 752	1 265	828 015 514	
Somaattinen	851	402	627	1 075	1 855	2 586	2 713	1 042	682 214 499	
Avohoito	366	286	355	562	852	1 059	901	512	335 021 600	
Laitoshoito	485	116	272	514	1 003	1 526	1 812	530	347 192 899	
Psykiatrinen	24	228	322	215	131	82	40	223	145 801 015	
Avohoito	24	167	208	142	71	43	17	144	94 504 374	
Laitoshoito	1	60	114	73	60	40	23	78	51 296 641	
PERUSTERVEYDENHUOLTO	697	614	374	425	854	1 685	3 413	647	423 702 226	
Avoterveydenhuolto	606	329	267	263	509	708	718	366	239 369 851	
Suun terveydenhuolto	90	284	100	100	93	83	52	114	74 467 570	
Peruster.huollon laitoshoido	1	1	7	62	252	894	2 642	168	109 864 805	
SOSIAALITOIMI	934	1 316	949	732	1 147	4 362	14 487	1 506	985 696 915	
Vanhuspalvelut			0	7	748	3 872	13 575	667	436 934 532	
SHL:n mukainen laitoshoido			0	3	81	501	2 059	92	60 465 005	
Tehostettu palveluasuminen				3	318	1 930	7 354	340	222 584 955	
Kotihoito			0	1	250	1 101	3 385	183	119 496 020	
Omaishoidon tuki					63	195	327	28	18 362 782	
Muut vanhuspalvelut				0	36	146	450	24	16 025 770	
Erityisryhmien palvelut	136	303	421	381	340	442	837	382	249 794 565	
Vammaisten palvelut	41	55	86	137	187	363	780	137	89 902 558	
Kehitysvammaisten palvelut	95	245	282	192	126	70	55	207	135 779 926	
Päihdepalvelut		3	53	52	27	9	2	37	24 112 081	
Toimeentuloturva ja työll.		0	311	252	38	25	37	188	122 830 858	
Työmarkkinatuen kuntaosa			116	125	5			75	48 911 369	
Muu toimeentuloturva		0	153	93	34	25	37	89	58 246 793	
Työllistämispalvelut			41	34				24	15 672 696	
Lasten ja perheiden palvelut	777	992	174	6	2	2	3	225	147 284 889	
Lastensuojelu	620	842	134	2	1	2	2	182	118 859 605	
Muut perheiden palvelut	157	150	40	5	1	0	0	43	28 425 284	
Muut sosiaalipalvelut	21	21	43	86	19	20	37	44	28 852 071	
KAIKKI YHTEENSÄ	2 506	2 560	2 272	2 447	3 988	8 716	20 652	3 417	2 237 414 655	
Väestö 31.12.2016	48 618	62 248	267 331	139 702	79 135	41 869	15 805	654 708		
Muu ryhmittely										
ERIKOISSAIRAANHOITO	876	630	949	1 290	1 987	2 668	2 752	1 265		
Avohoito	390	454	562	703	923	1 102	917	656		
Laitoshoito	486	176	386	587	1 063	1 566	1 835	609		
Vanhusten ymp.vrk.hoido(ter+sos)					651	3 325	12 055	523		
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 000	4 767	16 217	757		
TERVEYDENHUOLTO	1 572	1 244	1 323	1 716	2 841	4 354	6 165	1 912		
ESH+muu terveydenhuolto*	1 572	1 244	1 323	1 722	3 490	7 885	18 963	2 527		

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotilaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Kustannukset riippuvat voimakkaasti väestön ikärakenteesta

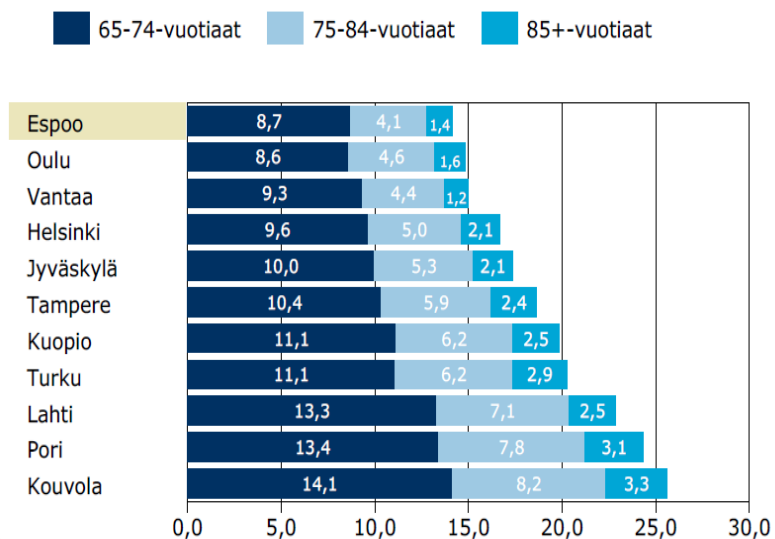
- Esimerkiksi työikäinen henkilö aiheuttaa keskimäärin parin tuhannen euron kustannuksen sosiaali- ja terveystoimen kustannuksiin ja yli 85-vuotias yli 20 000 euron kustannuksen.
- Ikävakiointi tulee aina tehdä, jos halutaan verrata kuntien välisiä kustannuksia.

Kuntien ikärakenteet poikkeavat huomattavasti toisistaan

Vanhusväestön määrä

Espoon väkiluku oli 274 583 asukasta, joista yli 65-vuotiaita oli 14,2 prosenttia.

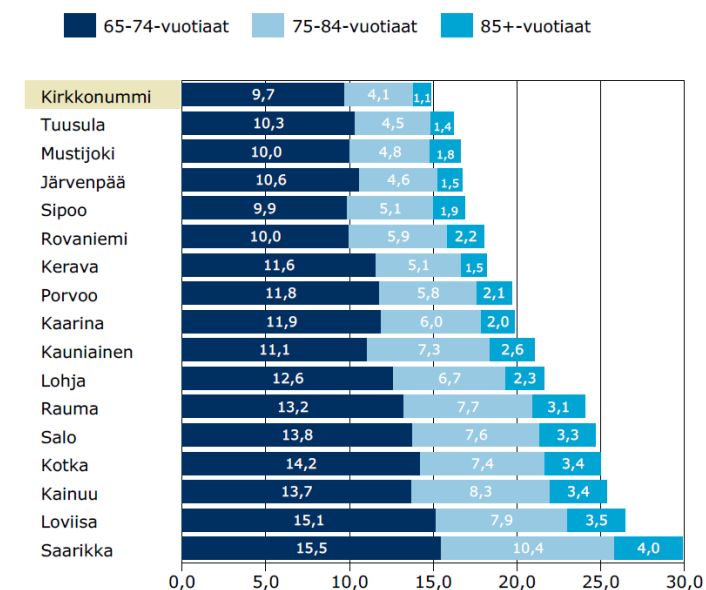
Yli 65-vuotiaiden osuudet (%) 31.12

Vanhusväestön määrä

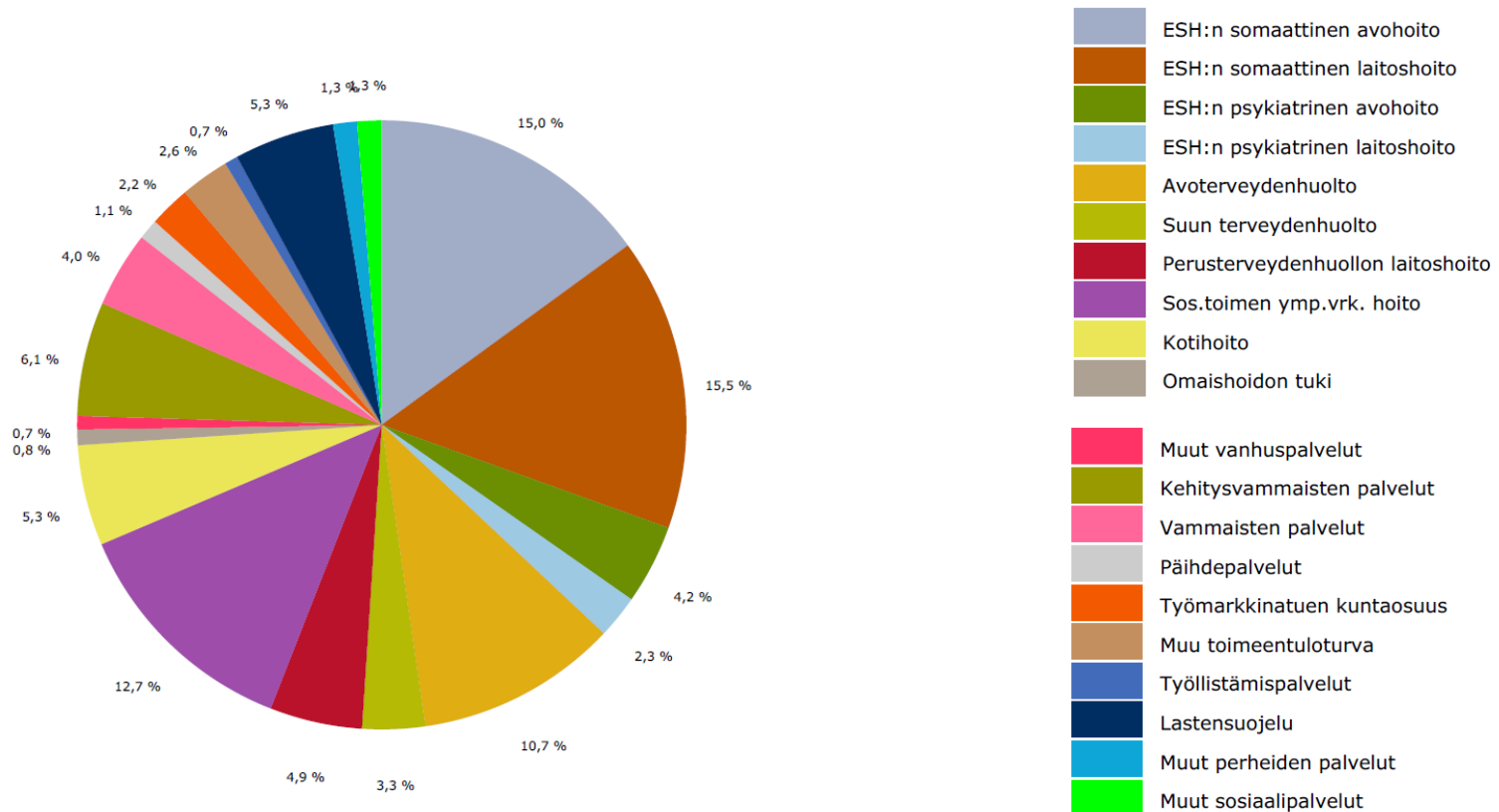
Kirkkonummen väkiluku oli 39 033 asukasta, joista yli 65-vuotiaita oli 14,9 prosenttia.

Yli 65-vuotiaiden osuudet (%) 31.12

Keskisuurten kuntien sote-kustannusten jakautuminen, yhteensä 2,24 mrd. euroa

Kuvio 6. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset toimintamuodoittain vuonna 2016

Keskeisiä tuloksia

Suurten kaupunkien terveyden- ja vanhustenhuollon kustannukset alenivat ennätysellisen paljon

Vertailuvuosien terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset ja kustannusten muutos vuoden 2016 rahassa

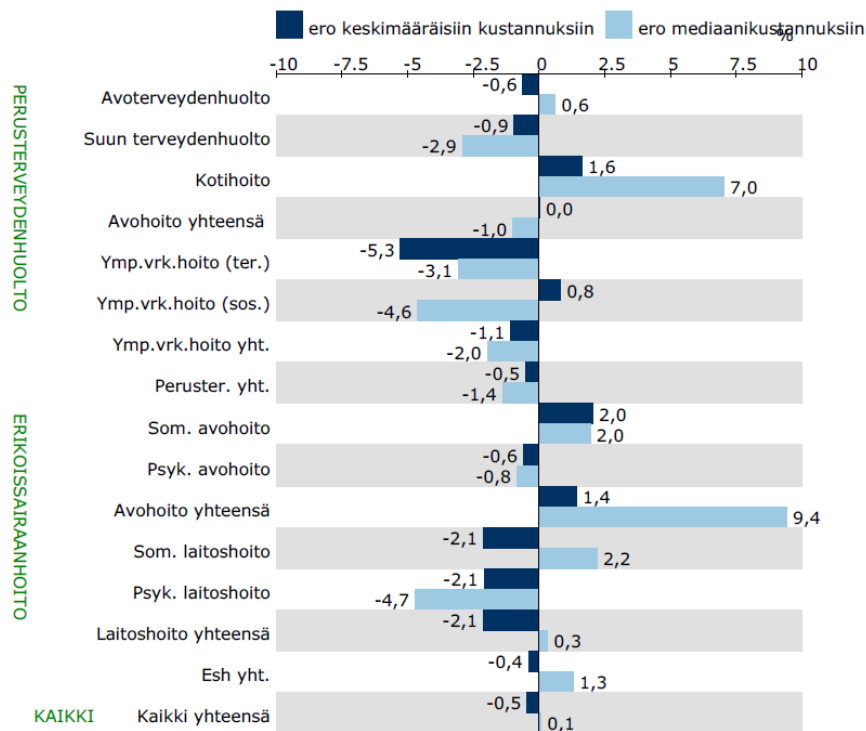
kunta	2015	2016	muutos %
Oulu	2 512	2 491	-0,8
Kuopio	2 435	2 467	+1,3
Kouvola	2 321	2 380	+2,5
Tampere	2 369	2 376	0,3
Turku	2 341	2 343	0,1
Helsinki	2 388	2 323	-2,7
Pori	2 358	2 294	-2,7
Lahti	2 233	2 285	+2,3
Jyväskylä	2 305	2 263	-1,8
Vantaa	2 264	2 177	-3,8
Espoo	2 247	2 173	-3,3
Mediaani	2 341	2 323	-0,8
Kaikki	2 340	2 309	-1,3

Kun HUSin vuoden 2015 palauttamattomat ylijäämät poistettu vuoden 2015 kustannuksista, reaali muutos -1 %

Syitä kustannusten alenemiseen

- Kuntien tiukka taloustilanne ja budjetti
- Kuntien toiminnan tehostaminen ja kehittäminen tuottanut tulosta
- Erikoissairaanhoidon asiakasmaksutulojen kasvu vaikutti alentavasti kustannuksiin
- Valtio ei lisännyt vuonna 2016 kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä
- Myös edelleen jatkunut palvelurakennemuutos laitoshoidosta avohoitoon oletettavasti vaikuttaa kuntien kustannusten alenemiseen

Kuvio 35. Suurten kaupunkien ikävakioidujen terveydenhuollon kustannusten muutos vuodesta 2015 vuoteen 2016 toimintamuodittain

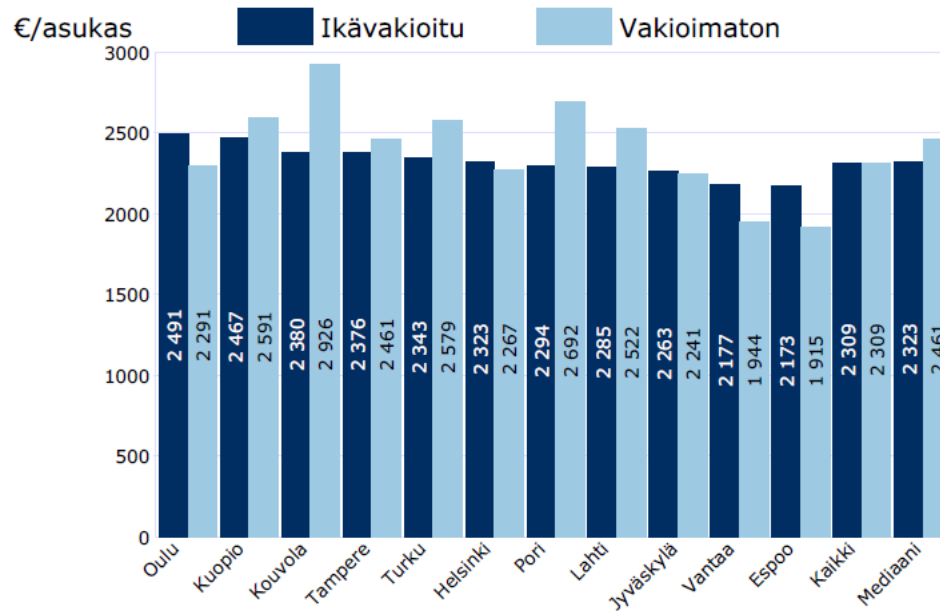

* mukana kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia sosiaalitoimesta

Palvelurakennemuutos
laitoshoidosta avohoitoon
näkyä erityisesti kotihoidon
lisääntymisenä

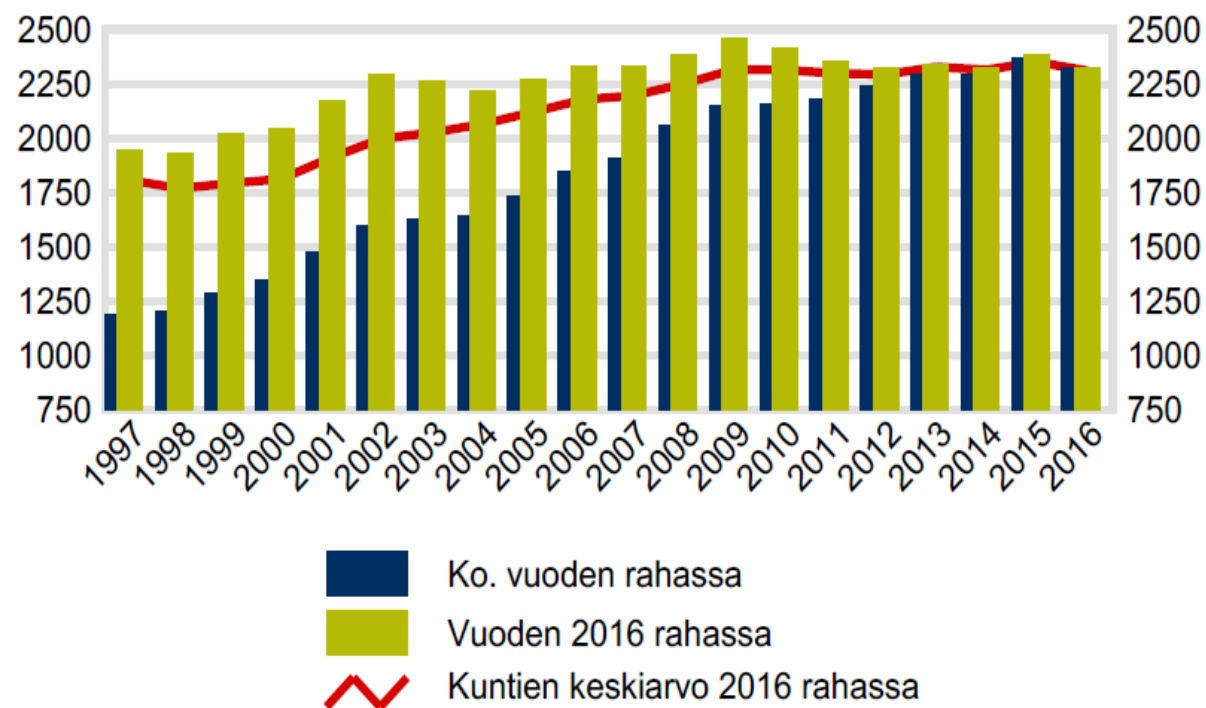
Espoon ja Vantaan kustannukset suurista kaupungeista alhaisimmat, Helsingin kustannukset mediaanissa

Kuvio 8. Terveysthuollon kustannukset euroa/asukas vuonna 2016

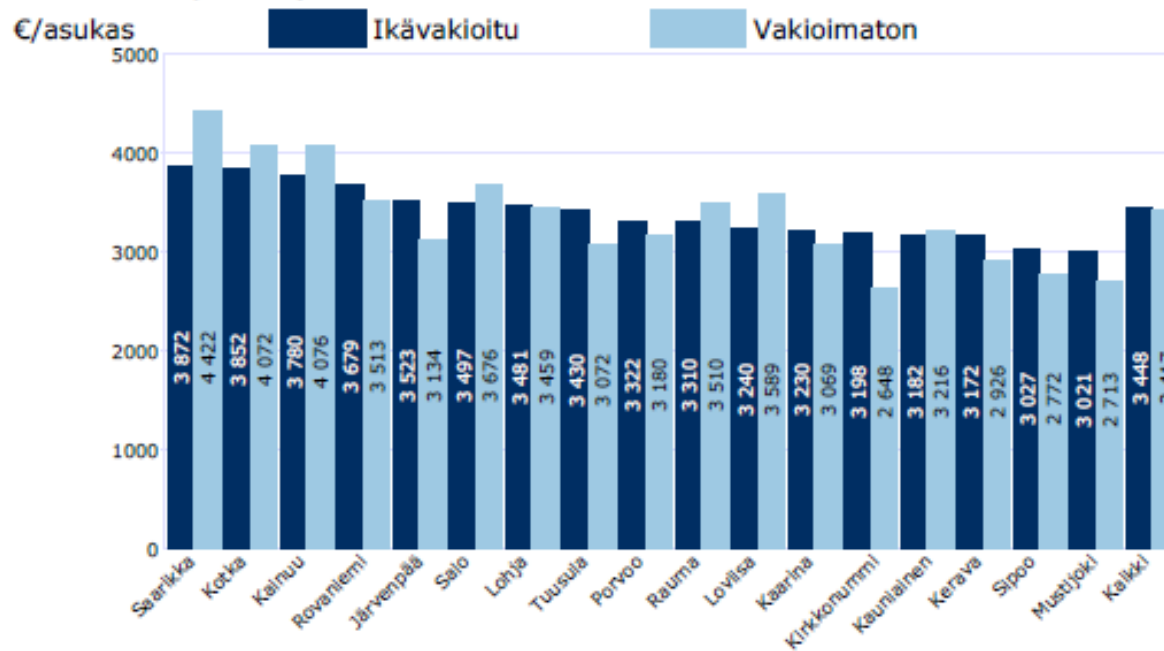
* mukana kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia sosiaalitoimesta

Aiemmin kallis Helsinki on kehittynyt keskiverroksi kustannuksiltaan

Mustijoella* ja Sipoossa alhaisimmat sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset

Kuvio 11. Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset euroa/asukas vuonna 2016

*Mustijoen perusturva
= Mäntsälä ja Pornainen

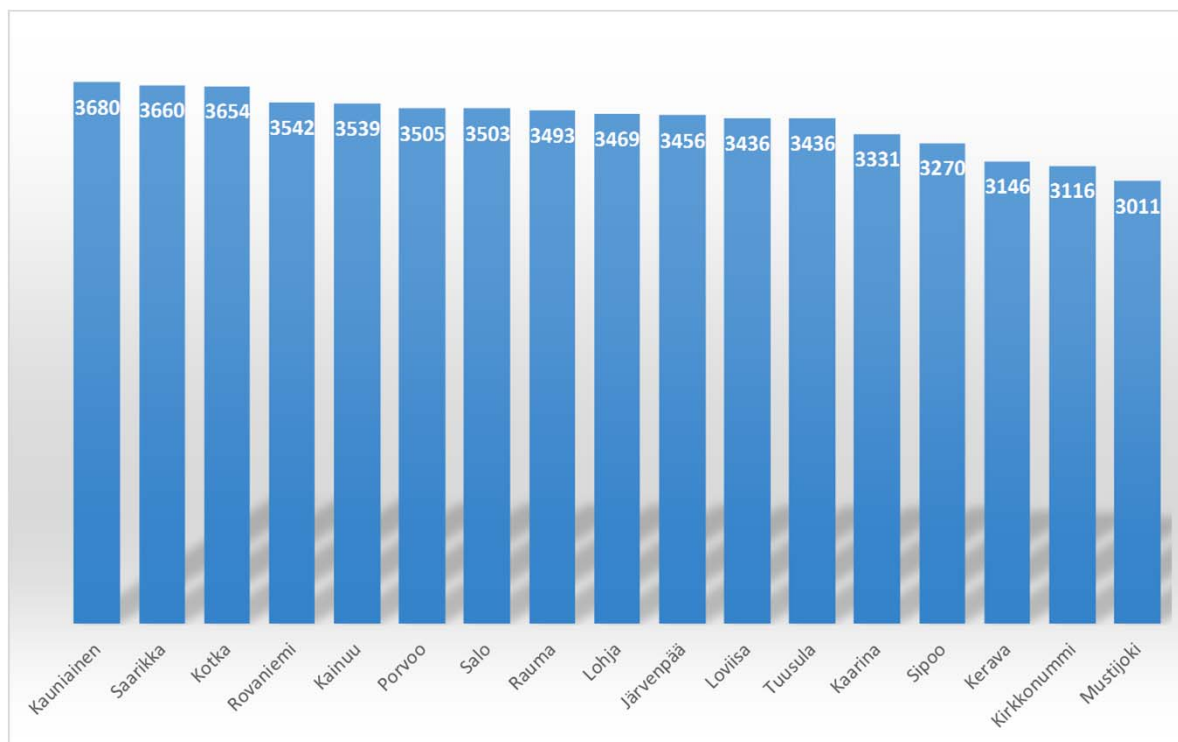

Tarvevakioidut kustannukset

Tarvevakiointi

- Tarvevakiointilla menoista poistetaan kuntien erilaisen ikärakenteen vaikutuksen lisäksi muita palvelujen tarpeeseen vaikuttavia syitä.
- Oletuksena tarvevakiointissa on, että jos tarvevakiointin jälkeen kuntien välille jää vielä eroja kustannuksissa, ne johtuvat muusta kuin väestön palvelujen tarpeesta.
- Kuntaliiton vertailussa on käytössä THL:n laskemat tarvekertoimet kuntien terveyden- ja vanhustenhuollon menojen arviointiin (käytetty kerroin on yhdistetty kerroin kunnalliseen terveyden- ja vanhustenhuoltoon kokonaisuudessaan) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudesta.
- Tarvekertoimien laskennassa on hyödynnetty tietoja väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta, sairastavuudesta (erityiskorvausoikeudet) ja sosioekonomiset asemasta. Tiedot erityiskorvausoikeuksista on saatu Kelan rekistereistä ja muut tiedot Tilastokeskukselta.
- Uusimmat tarvekertoimet löytyvät THL:n nettisivuilta: <https://www.thl.fi/fi/web/paatoksenteko-talous-ja-palvelujarjestelma/talous/tilastoja/terveyden-ja-vanhustenhuollon-tarvevakioidut-menot>
- Ja tarvekertoimien laskentaperusteet löytyvät seuraavasta julkaisusta: <http://www.julkari.fi/handle/10024/114577>

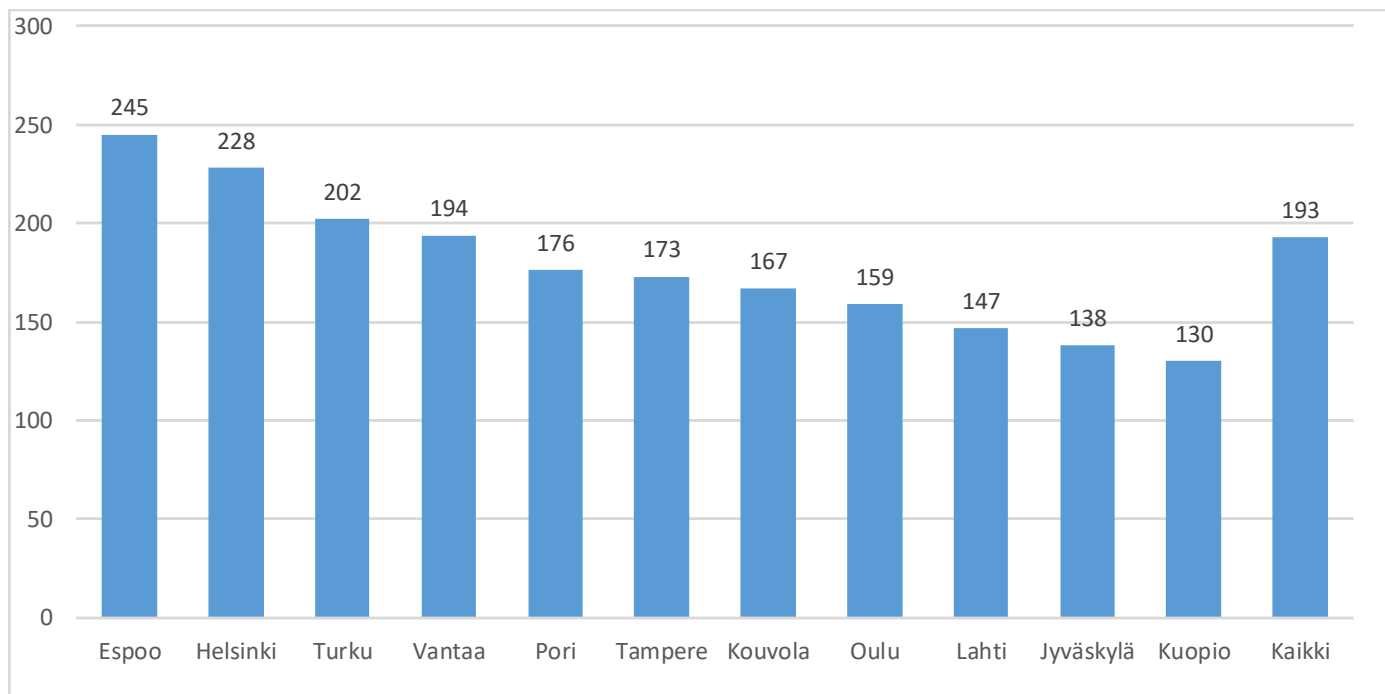
Mustijoella myös alhaisimmat sosiaali- ja terveystoimen tarvevakioidut kustannukset euroa/asukas

Yksityinen terveydenhuolto kunnissa Kelan tilastotietojen valossa

Suurten kaupunkien Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset euroa/asukas

Keskisuurten kuntien Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset euroa/asukas

